

Ministarstvo ekonomije Crne Gore bez javnog konkursa za ponuđače, odlučilo da hidroelektrane grade kineska kompanija „Norinko“ i turska „Bereket enerdži“.

Da su Nemanjići pre osam vekova znali da će neka vlast raditi na uništenju jedne od njihovih najljepših zadužbina - manastira Morača, sagrađenog na obali istoimene reke, kao i prelepog i jedinstvenog vodopada Svetigora - zasigurno ga ne bi tu gradili.

Ali, i mnogi koji danas žive u ovom kraju bune se zbog plana da se na Morači izgrade hidroelektrane, što bi potopilo i njihovu imovinu. Ima tvrdnji i da bi hidroelektrane na tom mestu, u slučaju da njihove brane popuste, mogle ugroziti čak i Podgoricu.

Žitelji glavnog grada zasad su još mirni, ali meštani Rovaca, Međuriječja, Ravni, Gornje i Donje Morače, Đuđevine sve do Dragovića moraće se iseliti ako hidroelektrane budu podignute. Iznose nadoknade za njihova ogromna imanja odredila bi Vlada Crne Gore. Crnogorska vlada skoro tri decenije pokušava da od građana, stručnjaka i Mitropolije crnogorsko-primorske dobije makar delimičnu saglasnost da na Morači sagradi hidroelektrane. Mada joj to nije uspelo, prošle godine je tadašnji premijer Milo Đukanović odredio izvođače projekta.

U zvaničnom dokumentu u koji smo imali uvid navedeno je da je Ministarstvo ekonomije, bez javnog konkursa za ponuđače, odlučilo da hidroelektrane na reci Morača grade kineska kompanija „Norinko“ i turska „Bereket enerdži“. Naš izvor kaže da će Turci graditi, a Kinezi opremiti buduće energetske gigante i da je odnedavno u igri i jedna kompanija iz Nemačke. U vladinoj Informaciji za hidroelektrane na reci Morača piše:

„Potpisan je Memorandum o razumevanju za izgradnju hidroelektrana na rekama Morača i Komarnica između vlade Crne Gore i kineske kompanije 'Norinko internešenel'. Potpisan je Memorandum o razumevanju za izgradnju hidroelektrana na rekama Morača i Komarnica između Vlade Crne Gore i turske kompanije 'Bereket enerdži'. Ministar ekonomije je 11. maja 2016. doneo rešenje o imenovanju komisije za ocenu ponuda potencijalnih investitora za izgradnju HE na Morači. Kompanija 'Norinko' je dostavila tehničku ponudu za HE Morača...”

Prema ovom dokumentu, sistem hidroelektrana na Morači obuhvata ukupno osam objekata, od kojih bi pet bile na glavnom toku reke i tri na pritokama. Visina brane za HE „Andrijevo“ iznosi, u prvoj verziji, 285, a u drugoj 253 metra. Ona je ta koja bi uništila manastir Morača. Jezero bi bilo zapremine oko milijardu kubnih metara, dok bi cela investicija koštala oko pola milijarde evra.

Istoričari umetnosti, Tatjana Pejović i dr Aleksandr Čilikov, u svom radu o eventualnom izmeštaju manastira ili slučaju da ga opkoli jezero, naveli su:

„Morača se ne može izmestiti. Suviše je složen organizam sa toliko specifičnosti za koje naše

društvo nije stručno ni materijalno doraslo... Neminovna izmena mikrokline bila bi dodatni, nepredvidljivi rizik za njen opstanak.”

Pejovićeva i Čilikov pišu i da bi izvođenje ovog projekta zapretilo i manastiru Duga, čija je crkva sagrađena 1755. godine, kao da ni Podgorica ne bi bila bezbedna ako bi neka od ovih brana pukla. Prema nalazima stručnjaka na koje se njih dvoje pozivaju, ceo bi grad bio „zbrisan u Skadarsko jezero za manje od jednog sata”.

Izvor: politika